

Ceremonie van het Verspreiden van het Licht Ter gelegenheid van het openingsfeest van Loge Caleidoscoop in Eindhoven 3 september 2022

Voorzitter: In de duisternis is een licht ontstoken. Een Vlam, afkomstig uit het Zenith Parijs en daarvoor uit de eeuwigheid, is onze werkplaats binnengedragen. Ons eeuwig licht is daarmee ontstoken, symbool van de geboorte van Loge nr. 2154 Caleidoscoop in het Oosten Eindhoven, opdat het onze werkplaats en onze harten zal verlichten. Dan is het Licht verspreid om de tempel in Kracht op te laten rijzen, om de bouw door Wijsheid te laten leiden en in Schoonheid te sieren. Zo kwam de tempel in het volle licht te staan. In het volle licht is het tableau onthuld, en zijn de passer en de winkelhaak geopend op het Boek van de Heilige Kennis om de arbeid van de vrijmetselaars mogelijk te maken. De oprichters hebben hun geloftes afgelegd en de functies ingenomen. Zo staat nu het raamwerk van de loge die daardoor tot leven is gekomen, geboren is. Vanaf nu is de weg vrij om kandidaten te verwelkomen en hen te begeleiden in hun persoonlijke zoektocht: eerst als leerling, dan als gezelschap en tenslotte als meester. Een persoonlijke zoektocht in het teken van het licht.

Zr.Redenaar en Br. Lichtdrager, wat is de betekenis van het licht?

Redenaar: Licht lijkt vanzelfsprekend, maar het is er niet zomaar! Licht bestaat bij de gratie van duisternis. Het licht vraagt als het ware om aandacht. Hoe donkerder de dagen, hoe meer we het licht koesteren. We zoeken elkaar op, vrienden, familie, om dit Licht te vieren. In donkere tijden snakken we naar licht.

Lichtdrager: Wie wel eens de zonsopgang in de bergen heeft meegemaakt, zal het indrukwekkende schouwspel van het licht op de bergtoppen niet snel vergeten. Lang voordat je de zon zelf kunt zien, zie je de komst al aangekondigd op de bergtoppen. Zo hebben kunstenaars door de tijden heen het Nederlandse licht geroemd. Vele eeuwen lang werd hier de kunst van het landschapsschilderen, vooral het schilderen van grote luchtpartijen, beoefend. Nederland werd bezocht door buitenlandse schilders als Monet en Manet vanwege dit bijzondere licht.

Redenaar: Zo laat de componist Berthold Brecht in zijn 'Drei Groschen Oper' de hoofdfiguur Macky Messer op een bepaald ogenblik zingen: "Und die einen sind im Dunkeln und die anderen sind im Licht, doch man sieht nur die im Lichte, die im Dunkeln sieht man nicht." En de enen zijn in het donker en de anderen zijn in het licht, maar men ziet alleen die in het lichte, die in het donker ziet men niet. Voor Brecht is de keuze duidelijk: hij schreef voor de mensen in het donker. Dáár moest het licht worden gebracht. Het is precies dat licht dat ons kan verbinden in plaats van verblinden. Maar we moeten dan wel zorg hebben voor het licht. Immers, het gaat om het innerlijke licht dat je met je meedraagt; het licht dat je in je hart sluit.

Lichtdrager: Echt begrijpen doen we het licht namelijk nog steeds niet. Wie weet komt dat ook omdat we het licht zien als instantaan, onmiddellijk. De onvoorstelbare snelheid van het licht laat ons ook nauwelijks iets anders. Bovendien heeft het licht van de zon een indrukwekkend cyclisch karakter: dag en nacht en de wisseling van de seizoenen. Het licht is het eerste dat werd geschapen. Daarna komt er een hemel, komt er land, komt er geboomte en weer daarna, pas op de vierde dag, komen zon, maan en sterren. Maar het begon allemaal met het licht. Krachtige symboliek, vooral als je bedenkt dat het over zoveel miljard jaar weer zal eindigen in het licht, namelijk als onze zon een nova wordt.

Redenaar: De vraag van de 15de-eeuwse filosoof Marsilio Ficino (gesteld in 1472) in diens 'Quid sit lumen' is nog steeds actueel: "Hoe komt het dat er niets zo obscuur is als het licht, terwijl er niets bestaat dat helderder is?" De Big Bang, het veronderstelde begin van ons universum, begon in het donker. Licht ontstond, aldus het vermoeden, pas 300 duizend jaar later. Althans, toen werd het universum doordringbaar voor het licht.

Lichtdrager: Gelukkig dat Het licht bestaat en dat het met me doet en praat en dat ik weet dat ik er vandaan kom, van het licht of hoe dat ook heet. Het is het licht om lief te hebben, het licht dat ons helpt lief te hebben. Het is het licht dat ons helpt om te hopen; het licht waarzonder wij niet kunnen. Het is als met de roos, waar een 17de-eeuwse mysticus ooit over zei: "De roos is zonder waarom, ze bloeit omdat ze bloeit: ze let niet op zichzelf; vraagt niet of men haar ziet." Zo is ook het licht zonder waarom. Het licht vraagt niet om gezien te worden en het licht beschouwt zichzelf niet. Wij hebben het licht nodig, maar zou het licht niet evenzeer ons nodig hebben?

Redenaar: Voor vrijmetselaren is schoonheid vooral een zaak van proportie, de verhouding tussen de samenstellende delen. Daartussen moet harmonie heersen. We zien dat, geheel in lijn met onze symboliek, vooral in de manier waarop een gebouw zich aandient. Ramen, deuren, kolommen, daklijsten; het moet allemaal in de juiste verhouding tot elkaar staan. Licht echter, kent van zichzelf geen proportie. Proportie krijgt licht pas door menselijk ingrijpen: openingen waardoor het licht naar binnen kan treden. Zó maken we het licht als het ware dienstbaar. Dat is heel duidelijk in de grote kathedralen, gebouwd door onze operatieve voorgangers. Die kathedralen zijn odes aan het licht, maar zeker ook aan de tijd. Eerder werd al heel kort iets gezegd over de overeenkomsten tussen licht en tijd. Ook hier is wederom iets van die boeiende relatie te zien. Wie de grote kathedralen betreedt, ziet dat het licht niet alleen dienstbaar is gemaakt om te verlichten.

Lichtdrager: Dat is treffend gezegd door de zanger - en mysticus - Leonard Cohen: Forget your perfect offering There is a crack in everything That's how the light gets in. Vergeet perfectie. Alleen door de onvolmaaktheid, bij de scheurtjes, kan het licht binnen treden. Het gaat om het toelaten van het licht. Eerst dan wordt het licht ons tot plicht.

Voorzitter: Dank u, Zr. Redenaar en Br. Lichtdrager. Licht is vanuit vele invalshoeken te beschouwen. Licht is onlosmakelijk verbonden met de duisternis, al heeft de duisternis het niet in zijn macht gekregen. Het licht hoort in de tempel als vrijmetselaars arbeiden. Maar zou het licht alleen daar blijven, zo dient het alleen voor eigen bespiegeling en vermaak. Het licht dient pas haar doel als wij vrijmetselaars het uit het Oosten in het Westen dragen, uit de tempel naar buiten. Als we een lichtpuntje kunnen zijn voor een ander, al is het maar heel even. In het licht zien we elkaar en worden we deelgenoot van elkaars leven. Zo willen we ook graag u allen deelgenoot maken van dit bijzondere moment voor Loge Caleidoscoop, voor onze Orde, voor de vrijmetselarij in het Eindhovense en daarbuiten. Daartoe verspreiden we het licht dat wij vandaag mochten ontvangen onder u allen als symbool van onze intentie van een kleurrijke samenwerking, nu en in de toekomst.

